

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege.
A hivatalos közzétételre az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/1438/2025.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

határozatot:

1. Az Alkotmánybíróság a babaváró támogatásról szóló 44/2019. (III. 12.) Korm. rendelet 4. § (1) bekezdés a) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasítja.

2. Az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.III.37.892/2024/4. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

I.

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Szűcs A. Gábor ügyvéd) útján a Kúria Kfv.III.37.892/2024/4. számú végzése és a Fővárosi Törvényszék 14.K.701.804/2024/9. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján. Az indítványozó kérte továbbá a babaváró támogatásról szóló 44/2019. (III. 12.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Babaváró Kr.) 4. § (1) bekezdés a) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján. Az indítványozó szerint a támadott jogszabályi rendelkezés, valamint a hivatkozott döntések sértik az Alaptörvény L cikk (2) bekezdését, II. cikkét, XV. cikk (1), (2) és (5) bekezdését, XXIV. cikk (1) bekezdését, valamint XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését.
- [2] 2. Az ügy előzménye, hogy 2023. december 29-én az indítványozó és férje babaváró kölcsön iránti kérelmet nyújtott be az [...] Bank Nyrt.-hez a Babaváró Kr. alapján. A bank a kérelmet elutasította a Babaváró Kr. 4. § (1) bekezdés a) pontja alapján, mivel az igény benyújtásakor már betöltötte 40. életévét, továbbá mivel a kérelmezők nem feleltek meg a Babaváró Kr. 4. § (4) bekezdése szerinti hitelképességi feltételeknek.

- [3] 2.1. Az indítványozó és férje feltételeknek való megfelelés megállapítása iránti kérelmet terjesztett elő, amely alapján Budapest Főváros Kormányhivatala (a továbbiakban: kormányhivatal) megszüntette az eljárást, mivel egyrészt a kérelem határidőn túl került benyújtásra, másrészt mert nem teljesíti a Babaváró Kr. 4. § (1) bekezdés a) pontjában és (4) bekezdésében szereplő feltételeket. Az indítványozó Fővárosi Törvényszékhez benyújtott keresetével egyidejűleg kézbesítési kifogást is előterjesztett, amelynek a kormányhivatal részben helyt adott és intézkedett a megszüntető végzés szabályszerű kézbesítéséről.
- [4] 2.2. Az első fokon eljáró Fővárosi Törvényszék 14.K.701.804/2024/9. számú ítélete az indítványozó keresetét elutasította. A kézbesítési kifogásnak részben helyt adó végzésre tekintettel megállapította, hogy a keresetlevél benyújtása nem tekinthető elkésztettnek. Az ügy érdemét illetően azt állapította meg, hogy arra irányuló kereset hiányában nem vizsgálhatta a megszüntető végzést megalapozó két másik ok: a Babaváró Kr. 4. § (4) bekezdésében foglalt hitelképesség hiánya és a benyújtási határidő elmulasztása jogszerűségét.
- [5] A Babaváró Kr. 4. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt feltétel – miszerint „a feleség [...] még nem töltötte be a 41. életévét” – nem teljesülése kapcsán az első fokon eljáró bíróság azt állapította meg, hogy az nem sérti az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebtvk.) 8. § o) pontját. Megállapította az első fokon eljáró bíróság azt is, hogy bírói kezdeményezés előterjesztésére nincs lehetősége.
- [6] Végül utalt a bíróság arra, hogy mivel a megszüntető végzés több jogalapon állt, ha bármelyik jogalap helyesnek és törvényesnek bizonyul, a hatóság döntése megalapozott, vagyis a Babaváró Kr. 4. § (1) bekezdés a) pontjának esetleges sérelme nem hatott volna ki a keresetben foglaltak megalapozottságára.
- [7] 2.3. Az indítványozó felülvizsgálati kérelme alapján eljáró Kúria Kfv.III.37.892/2024/4. számú végzésével a kérelem befogadását megtagadta a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 118. § (1)–(2) bekezdése alapján.
- [8] 3. Az indítványozó ezt követően terjesztett elő alkotmányjogi panaszt.
- [9] 3.1. Az indítványozó az Abtv. 27. §-a alapján előterjesztett panaszában kérte a bírósági döntések Alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését az Alaptörvény L) cikk (2) bekezdése, II. cikke, XV. cikk (1)–(2) és (5) bekezdései, XVI. cikk (1) bekezdése, XXIV. cikk (1) bekezdése, valamint XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései alapján. Emellett hivatkozott arra is, hogy a Babaváró Kr. 4. § (1) bekezdése indokolatlan módon diszkriminálja a meghatározott kort betöltött édesanyákat, amivel sérti az Alaptörvény II., XV. és XVI. cikkében foglaltakat, és ez a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre vezetett.

- [10] Az indítvány szerint az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése, valamint XXVIII. cikk (1) bekezdése biztosítja a tisztességes hatósági és bírósági eljáráshoz való jogot. Ezeket sértette meg a Törvényszék és a Kúria akkor, amikor az indítványozó kérelme ellenére sem kezdeményeztek normakontroll eljárást a Kr. 4. § (4) bekezdés a) pontjának alkotmányossági vizsgálata iránt. Az indítványozó szerint a Törvényszék az Abtv. 25. § (1) bekezdését sértő módon tagadta meg az alapeljárásban az indítványozó kérelmét bírói kezdeményezés előterjesztésére, és ezzel a bíróság az Alaptörvény II. cikkének sérelmét okozta, mivel alaptörvény-ellenes jogszabály alapján hozott döntést az indítványozó ügyében.
- [11] A tisztességes eljáráshoz való jogot sérti az indítványozó szerint az is, hogy a Törvényszék túlterjeszkedett a kereseti kérelem korlátain, megsértve a Kp. 85. § (1) bekezdését.
- [12] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdését sérti, hogy az indítványozó ügyében eljáró bank nem közölte az indítványozóval, hogy milyen indokok miatt nem felelt meg a hitelképességi vizsgálatnak, ezért az indítványozónak nem volt lehetősége megfelelő jogorvoslattal élni.
- [13] A Kúria végzése az Ebktv. 8. § o) pontját sérti az indítványozó szerint azért, mert életkor szerinti hátrányos megkülönböztetést alkalmazott, ami az Ebkt. 11. §-a alapján sem igazolható.
- [14] Mivel a Törvényszék és a Kúria olyan jogszabályt alkalmazott, amely sérti a diszkrimináció tilalmát (egyenlő bánásmód követelményét), ezért a támadott döntések az indítványozó szerint sértik az Alaptörvény II. és XV. cikkét is.
- [15] A Kúria és a Törvényszék döntése megsértette a diszkrimináció tilalmát, ugyanis a Kr. életkor alapján tesz különbséget az anyák között, továbbá figyelmen kívül hagyja azokat az örökbefogadó nőket is, akik 41. életévük betöltése után fogadnak gyermeket örökbe. Ezért a két támadott bírósági döntés sérti az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdését és XVI. cikk (1) bekezdését, továbbá az Alaptörvény L) cikk (2) bekezdését is azért, mert a jogalkotó különbséget tett a gyermeket vállalók között.
- [16] Mindezek alapján az indítványozó a Törvényszék ítéletét a Kp. 2. §-ával, 85. § (1) bekezdésével, az Abtv. 25. § (1) bekezdésével, valamint az Alaptörvény II. cikkével, XV. cikkével, XXVIII. cikkével, továbbá 37. cikk (4) bekezdésével is ellentétesnek tartotta.
- [17] 3.2. Az Alkotmánybíróság főtársa arról tájékoztatta az indítványozót, hogy panasza tartalmilag a Babaváró Kr. elleni panaszként is értelmezhető, azonban nem jelölte meg az Abtv. 26. § (1) bekezdését, amely alapján az ügyében alkalmazott jogszabály alkotmányossága vizsgálható. Tájékoztatta továbbá, hogy az indítvány indokolása hiányos, mivel a sérelmezett döntésekkel szemben alapvetően törvényességi kifogást fogalmazott meg. Erre tekintettel felhívta az indítványozót a panasz kiegészítésére.
- [18] 3.3. Ismételten előterjesztett indítványában az indítványozó eredeti indítványát kiegészítette az Abtv. 26. § (1) bekezdésére való hivatkozással, ami alapján kérte az

ügyében alkalmazott Babaváró Kr. 4. § (1) bekezdés a) pontjának alkotmányossági vizsgálatát, korábbi kérelme megisméltése mellett. Hangsúlyozta továbbá, hogy az indítványozó nem élhetett hatékony jogorvoslathoz való jogával, mert olyan indokok alapján hozott a hatóság döntést az indítványozó ügyében, amelyekről a bank az indítványozót nem tájékoztatta, megsértve ezzel a Babaváró Kr. 6. § (6) bekezdését és az Alaptörvény XXXVIII. cikk (7) bekezdését. Megisméltelte továbbá azon érveit, miszerint a Babaváró Kr. 4. § (1) bekezdése az életkor szerinti különbségtételre tekintettel sérti az Alaptörvény II. cikkét, XV. cikk (1) bekezdését és L) cikkét. Hangsúlyozta, hogy a Törvényszék tudatosan alkalmazott az ügyében alaptörvény-ellenes jogszabályt és utasította el normakontroll eljárás kezdeményezését, megsértve ezzel az Abtv. 25. § (1) bekezdését.

II.

[19] 1. Az Alaptörvény indítványban hivatkozott, érdemben vizsgált rendelkezése:

„XV. cikk (1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.”

[20] 2. A Babaváró Kr. indítvánnyal támadott, 2023 december 31-ig hatályban volt rendelkezése:

„4. § (1) A kölcsönszerződés megkötését a házaspár – együttes igénylőként – akkor igényelheti, ha a kölcsönkérelem benyújtásának időpontjában
a) a feleség betöltötte a 18. életévét, de még nem töltötte be a 41. életévét, [...]”

III.

[21] 1. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. §-a alapján elsőként azt vizsgálta, hogy az indítványi kérelem megfelel-e az Abtv. és az Ügyrend szerinti befogadási feltételeknek.

[22] 1.1. Az indítvánnyal támadott felülvizsgálati döntést az indítványozó jogi képviselője 2025. március 18-án vette át, az alkotmányjogi panaszt 2025. május 9-én, határidőben nyújtotta be az elsőfokú bíróságon. Az indítványozó a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségek kimerítése után terjesztette elő alkotmányjogi panaszát.

[23] 1.2. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulhat az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán az Alaptörvényben biztosított

jogának sérelme következett be, és jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

- [24] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdekében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [25] Az indítványozó a sérelmezett döntésekkel zárult ügyben felperes volt, s a perben a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette.
- [26] 1.3. Az indítvány Alaptörvényben biztosított jog sérelme körében megjelölte az Alaptörvény L) cikk (2) bekezdését, II. cikkét, XV. cikk (2) bekezdését, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseit, valamint hivatkozott a 37. cikk (4) bekezdésére.
- [27] Az Abtv. 26. § (1) bekezdés *a*) pontja és 27. § (1) bekezdés *a*) pontja értelmében alkotmányjogi panasz Alaptörvényben biztosított jog sérelmére alapítható. Az Alaptörvény indítványban felhívott L) cikkével összefüggésben rámutat az Alkotmánybíróság, hogy e rendelkezés alkotmányos célként határozza meg a család védelmét, amelynek egyik fontos eleme a szülő-gyermek viszony védelme {25/2022. (X. 26.) AB határozat, Indokolás [33]}, az Alaptörvény L) cikk (3) bekezdése pedig a sarkalatos szabályozás kötelezettségét rögzíti a családok védelme érdekében {3534/2021. (XII. 22.) AB határozat, Indokolás [25]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában az Alaptörvény L) cikke az alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából nem minősül az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának, így annak sérelmére alkotmányjogi panasz nem alapozható {3244/2024. (VII. 5.) AB határozat, Indokolás [16], legutóbb: 1028/2026. (I. 26.) AB végzés, Indokolás [25]}.
- [28] Az alkotmányjogi panasz ezen részében – mivel nem Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozott – nem felel meg az Abtv. 26. § (1) bekezdés *a*) pontjában és 27. § (1) bekezdés *a*) pontjában foglalt követelménynek.
- [29] 1.4. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság a továbbiakban azt vizsgálta, hogy az indítvány többi részében megfelel-e az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglalt egyes követelményeknek.
- [30] Az indítvány pontosan megjelölte a támadott bírósági döntést és jogszabályi rendelkezést, és az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit.
- [31] A határozott kérelem követelménye magában foglalja, hogy az indítványnak egyértelműen elő kell adnia az eljárás megindításának indokait, alkotmányjogi panasz esetén az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, továbbá indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabály, jogszabályi rendelkezés, bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével [vesd össze: Abtv. 52. § (1b)

bekezdés *b)* és *e)* pont]. „Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint pedig az indokolás hiánya {lásd pl.: 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]; 3245/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [10], [13]} az ügy érdemi elbírálásának akadályá” {lásd legutóbb: 3353/2019. (XII. 6.) AB végzés, Indokolás [21]}.

- [32] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány nem tesz eleget az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pontjai szerinti követelménynek az Alaptörvény II. cikkére hivatkozó indítványi elem tekintetében, mivel önálló érvelést nem adott elő, annak sérelmét az Alaptörvény XV. cikkének sérelmén keresztül állította. Úgyszintén nem adott elő önálló érvelést az indítvány az Alaptörvény XVI. cikkével és XXIV. cikkével összefüggésben: az előbbit a diszkrimináció tilalmának sérelmén, az utóbbit a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmén keresztül állította. Az indítvány felsorolás szintjén említi csak a XV. cikk (2) és (5) bekezdéseit, ezért az indítvány ebben a részében sem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pontjai szerinti követelménynek.
- [33] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése, valamint XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseinek sérelmét állító részében adott elő indokolást, ezért a továbbiakban azt vizsgálta, hogy az indítvány ezen elemében megfelel-e az Abtv. 29. §-ában foglalt követelménynek.
- [34] 2. Az Abtv. 29. §-a alapján az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz akkor fogadható be, ha a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség lehetőségét támasztja alá vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vet fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [35] 2.1. Az indítvány Abtv. 27. §-ára alapított részében a támadott bírósági döntések kapcsán részben a bírósági jogértelmezést és annak alkalmazását vitatta az indítványozó. Tartalmilag részben az ügyében alkalmazott eljárási szabályok alkalmazási módját vitatta. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseivel összefüggésben az Abtv. 25. §-ának, a Kp. 85. § (1) bekezdésének, valamint a Babaváró Kr. 6. § (6) bekezdésének sérelmét állította. Az indítványozó alapvetően a hitelintézet tájékoztatásával szemben fogalmazta meg ezt az alkotmányossági kifogást, amely nem minősül az Abtv. 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal támadható döntésnek, továbbá az ügyében hozott döntések tekintetében ténylegesen gyakorolhatta jogorvoslathoz való jogát, illetve az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján maga is kezdeményezhette az ügyében alkalmazott jogszabály alkotmányossági vizsgálatát, ezért az indítvány ebben a részében tartalmilag a támadott bírósági döntés törvényességi felülbírálatára irányul. Ezért az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy az indítvány Alaptörvény XXVIII. cikk (1)

és (7) bekezdéseiben foglalt alapjogok sérelmét állító részében a támadott döntések kapcsán nem vet fel sem a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség lehetőségét, sem alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést.

- [36] 2.2. Az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésének sérelmét állító részében az indítvány ténylegesen az ügyében alkalmazott jogszabályi rendelkezés alkotmányosságát vitatta, a támadott bírósági döntésekkel összefüggésben az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésének közvetlen sérelmére utaló érvelést nem adott elő.
- [37] A fentiek alapján az Alkotmánybíróság – figyelemmel az Abtv. 27. § (1) bekezdésére, 29. §-ára, valamint 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pontjára – megállapította, hogy az Abtv. 27. §-a alapján előterjesztett indítvány nem tartalmaz olyan indokot, ami alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetne fel, vagy a bírói döntés érdemére kiható alaptörvény-ellenesség kételyét támasztaná alá, ezért az indítványt ebben a részében az Abtv. 56. § (2)–(3) bekezdése alapján eljárva az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján visszautasította.
- [38] 2.3. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján előterjesztett indítványi kérelemben az indítványozó a Babaváró Kr. 4. § (4) bekezdés *a)* pontjának vizsgálatát kérte az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése alapján. Eszerint a támadott jogszabályi rendelkezés – amely az indítványozó hitelkérelme elutasításának egyik oka volt – azért sérti a diszkrimináció tilalmát, mert a Babaváró Kr. szerinti hitel igénylését indokolatlanul csak az ott meghatározott életkorú anyák számára teszi lehetővé, vagyis indokolatlanul zárja ki az életkori feltételnek meg nem felelő anyákat a hitelfelvételből.
- [39] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány ezen elemében eleget tesz az Abtv. 29. §-ában foglalt követelménynek, ezért az indítványt ebben a részében érdemben bírálta el. Az Alkotmánybíróság az érdemi vizsgálatot a befogadási eljárás lefolytatásának mellőzésével – az Ügyrend 31. § (6) bekezdése alapján – az alábbiak szerint végezte el.

IV.

- [40] Az indítvány az alábbiak szerint nem megalapozott.
- [41] 1. A Babaváró Kr. szabályozási koncepciója alapján a gyermekvállalás és a gyermeknevelés támogatása érdekében állami támogatás igénybe vétele válik lehetővé a Kr. alapján nyújtott kölcsönhöz kamattámogatás és gyermekvállalási támogatás formájában házaspárok számára a Kr.-ben meghatározott feltételek mellett. A két támogatási forma közös feltételei a Kr. 4. §-ában kerültek meghatározásra, ezek között kapott helyet az indítvánnyal támadott feltétel, amely a feleséggel szembeni életkori szabályt állapít meg.

- [42] A Babaváró Kr. indítvánnyal támadott 4. § (1) bekezdés *a*) pontja a Babaváró Kr. kibocsátása óta többször is módosult. Az eredeti rendelkezése szerint akkor volt igényelhető a babaváró kölcsön, ha a támogatás igénylésekor a feleség betöltötte a 18. életévét, de még nem töltötte be a 41. életévét.
- [43] A babaváró támogatásról szóló 44/2019. (III. 12.) Korm. rendelet módosításáról szóló 303/2023. (VII. 11.) Korm. rendelet 2024. január 1-jével úgy módosította a szabályt, hogy a feltétel akkor teljesül, ha a feleség betöltötte a 18. életévét, de még nem töltötte be a 30. életévét.
- [44] Emellett – átmeneti rendelkezésként – beiktatta a Kr.-be a 36. §-t, miszerint „36. § A babaváró támogatásról szóló 44/2019. (III. 12.) Korm. rendelet módosításáról szóló 303/2023. (VII. 11.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Módr7.) 4. § *b*) pontjával megállapított 4. § (1) bekezdés *a*) pontja helyett a 4. § (1) bekezdés *a*) pontjának a Módr7. hatálybalépését megelőző napon hatályos rendelkezését kell alkalmazni 2024. december 31. napjáig azokra az együttes igénylőkre, akik esetében a kölcsönkérelem benyújtásának időpontjában
- a*) a feleség betöltötte a 30. életévét, de még nem töltötte be a 41. életévét, és
- b*) legalább a 12. hetet betöltött várandósság fennáll, és ezt a 9. § (2) bekezdés *b*) pontjában foglaltak szerint igazolják, vagy az általuk történő örökbefogadás engedélyezése érdekében az illetékes gyámhivatalnál 2024. január 1. és december 31. között személyesen előterjesztették a kérelmüket, amit a gyámhivatal által készített jegyzőkönyv vagy kiadott hatósági bizonyítvány bemutatásával igazolnak.”
- [45] A Babaváró Kr. 4. § (1) bekezdés *a*) pontját a babaváró támogatásról szóló 44/2019. (III. 12.) Korm. rendelet módosításáról szóló, 2025. január 1-jén hatályba lépett 437/2024. (XII. 23.) Korm. rendeletet ismételten módosította, ezúttal úgy, hogy a házaspár akkor kérelmezheti a támogatást, ha benyújtása időpontjában „*a*) a feleség betöltötte a 18. életévét, de még nem töltötte be a 35. életévét,”. Átmeneti rendelkezésként beiktatta a Kr.-be a 40. §-t: „40. § E rendeletnek a babaváró támogatásról szóló 44/2019. (III. 12.) Korm. rendelet módosításáról szóló 437/2024. (XII. 23.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Módr10.) 1. §-ával megállapított 4. § (1) bekezdés *a*) pontját a Módr10. hatálybalépését megelőzően benyújtott és még el nem bírált kérelmek alapján a Módr10. hatálybalépésekor még folyamatban lévő – a 8. § szerinti jogorvoslati eljárás esetén végleges hatósági döntéssel, illetve perindítás esetén jogerős bírósági határozattal még le nem zárt – eljárásokra is alkalmazni kell.”
- [46] Az indítványozó ügyében a 2023. december 29-én hatályos állapot szerinti szabályt kellett alkalmazni. Ugyanakkor megállapítható, hogy az indítványozó támogatásra vonatkozó igény benyújtásakor életkora alapján a Babaváró Kr. egyik időállapota alapján sem lett volna jogosult a babaváró támogatásra.
- [47] 2. A gyermekek után járó ellátási formák, kedvezmények rendszere összetett. Az ellátások egy része társadalombiztosítási járulékfizetéstől függetlenül, a gyermek után jár, többnyire alanyi jogon (családtámogatási ellátások, mint anyasági támogatás,

családi pótlék, gyermekgondozási támogatás), míg más ellátási formákat a társadalombiztosítási rendszeren belül a biztosított szülő(k) vehetnek igénybe (mint csecsemőgondozási díj, gyermekgondozási díj, gyermeke otthongondozási díja, örökbefogadói díj, gyermekápolási táppénz, táppénz).

- [48] Ehhez képest a Babaváró Kr. a gyermekvállalás- és nevelés támogatása érdekében a szociális és társadalombiztosítási ellátási rendszerhez kapcsolódó kiegészítő jellegű speciáltámogatási formának tekinthető, amelynek igénybevétele számos feltételhez kötött. Ezek közé tartozik, hogy az igénylők magyarországi lakóhellyel rendelkezzenek – néhány kivétellel –, csak házaspárok lehetnek, akik esetében nem nyilvánvalóan lehetetlen a közös gyermekvállalás, feltétele a fennálló társadalombiztosítási jogviszony, a büntetlen előélet, illetve, hogy egyik házastársnak sincs köztartozása és a KHR-ben nyilvántartott tartozása sem. További feltétele a támogatás igénybevételének, hogy a kölcsön felvételéhez a hitelintézet hitelképesnek minősítse az igénylőket, vagyis olyan igénylők vehetik igénybe ezt a támogatási formát, akiket anyagi helyzetük és egyéb körülményeik alapján a hitelintézet is alkalmasnak minősít a kamattámogatott hitel felvételére.
- [49] A babaváró kölcsön tartalmilag szabad felhasználású és – az állami támogatáson keresztül – kamatmentes kölcsön, amelynek igénybevételére az igénylők egy hitelintézettel köthetnek kölcsönszerződést legfeljebb 11 millió forint összegig. A Babaváró Kr. ehhez a kölcsönhöz nyújt további támogatást az igénylő házaspárok által vállalt gyermekek számától függően. A támogatást a hitelintézet számolja el a Magyar Államkincstárral. Ez tehát egy olyan támogatási forma, amelynek az alapjául szolgáló szerződéssel az igénylők visszafizetési kötelezettséget vállalnak a hitelintézet felé a Babaváró Kr.-ben meghatározottak szerint, melyre annak függvényében kapnak támogatást az államtól, hogy hány gyereket vállalnak.
- [50] Ezen támogatási forma fókuszában tehát a hitelszerződés és a hitelfelvétel feltételeinek való megfelelés áll: az állam részben a hitel felvételéhez (amennyiben az díjmentes) és visszafizetéséhez nyújt támogatást a gyermekek számától függően.
- [51] Ezt támasztja alá az igényléssel kapcsolatos eljárás is. A Babaváró Kr. 5. § (1) bekezdése alapján az igénylők a hitelintézetenél nyújthatják be a kölcsönkérelmet. A hitelintézet vizsgálja az igénylők hitelképességet, illetve a kölcsönszerződés megkötésére való jogosultságot. A hitelintézet az igénylők kérelmét elutasítja, ha akár a hitelképességi feltételnek, akár a jogosultsági feltételeknek nem felelnek meg az igénylők. Ha a Babaváró Kr. 4. § (1)–(3) és (5) bekezdése szerinti igénybevételi feltételek nem teljesülése miatt utasítja el a hitelintézet a kölcsönkérelmet, az igénylők a kormányhivatalhoz fordulhatnak a feltételeknek való megfelelés megállapítása iránt [Babaváró Kr. 8. § (1) bekezdés]. Amennyiben a kormányhivatal azt állapítja meg, hogy az igénylők a Babaváró Kr. 4. § (1)–(3) és (5) bekezdései szerinti feltételeknek megfelelnek, a hitelintézet nem tagadhatja meg a kölcsönszerződés megkötését [Babaváró Kr. 8. § (3) bekezdés]. Amennyiben a hitelintézet az igénylők

hitelképességére tekintettel utasítja el a kérelmet, döntését a kormányhivatal nem bírálhatja felül [Babaváró Kr. 3. § (3) bekezdés].

- [52] A babaváró kölcsön lényeges eleme a magyarországi tartózkodás: ez feltétele a babaváró kölcsön igénylésének, illetve amennyiben a jogosultaknak megszűnik magyarországi lakcíme, a törlesztés szüneteltetésére való jogukkal nem élhetnek, a támogatást vissza kell fizetniük és a hitel piaci kamatozásúvá válik. Vagyis az igénylő házaspár legalább egyike köteles a törlesztés teljes tartama alatt Magyarországon élni.
- [53] Az ismertetett szabályozási konstrukció alapján az emelendő ki, hogy – szemben a szociális- és társadalombiztosítási alapú, az Alaptörvény XIX. cikkének végrehajtását célzó ellátásokkal – a Babaváró Kr. szerinti támogatás biztosítása nem következik kényszerítően az Alaptörvény valamely rendelkezéséből, vagyis azt a jogalkotó saját elhatározásán – gazdaság- és társadalompolitikai szempontokat is érvényesítő –, mérlegelési joga alapján nyújtja. Az indítvány által felvetett diszkrimináció-tilalommal összefüggő kérdés tehát egy olyan támogatási formához való hozzáféréssel kapcsolatos, amelyet a jogalkotó *ex gratia* jelleggel nyújt, és amely így önmagában alapjogi védelmet nem élvez.
- [54] 3. Az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése értelmében a törvény előtt mindenki egyenlő, a (2) bekezdés értelmében pedig Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a XV. cikk (1)–(2) bekezdései az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából Alaptörvényben biztosított jogot tartalmaz, ezzel szemben a (4) és (5) bekezdései az állam intézményvédelmi, szabályozási, intézkedési kötelezettségét rögzítik, melyek elsődleges címzettjei az állami szervek.
- [55] Az Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdései esetleges sérelmével összefüggésben három kérdést kell vizsgálni. Elsőként azt kell megállapítani, hogy fennáll-e az érintettek hátrányára eltérő bánásmód. Mivel a diszkrimináció szükségképpen egy viszonyrendszerben érvényesül, vizsgálandó továbbá, hogy összehasonlítható helyzetben (homogén csoportban) vannak-e azokkal, akikhez képest a hátrányukat az indítványban állítják. Másodsorban azt kell megvizsgálni, hogy az indítványozó a XV. cikk alapján milyen típusú sérelmet állít: a törvény előtti egyenlőség megsértésére hivatkozik [Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése], vagy arra, hogy egy védett tulajdonságra tekintettel tett alapjogi különbségtételről van szó [Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése]. Végezetül a megkülönböztetés típusához igazodóan az észszerűségi, illetve a szükségességi-arányossági teszt alkalmazásával mérlegelni kell, hogy az azonosított hátrányos megkülönböztetés igazolható-e, összeegyeztethető-e az Alaptörvénnyel {22/2023. (X. 4.) AB határozat, Indokolás [22]}.

- [56] Az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése alapján valamely megkülönböztetés alaptörvény-ellenessége akkor áll fenn, ha a jogszabály alkotmányos indok nélkül tesz különbséget a szabályozás szempontjából egymással összehasonlítható helyzetben lévő jogalanyok között {l. pl. 10/2015. (V. 4.) AB határozat, Indokolás [19]}. Alkotmányjogi szempontból a különbségtétel abban az esetben minősül aggályosnak, ha a megkülönböztetésnek nincs tárgyilagos mérlegelés szerint észszerű indoka, vagyis az önkényes {lásd például: 33/2019. (XI. 27.) AB határozat, Indokolás [73]}. A diszkrimináció tilalma tehát azt követeli meg, hogy „a hasonló eseteket hasonlóan, míg a különböző eseteket különbözőképpen kell kezelni” {3073/2015. (IV. 23.) AB határozat, Indokolás [45]}.
- [57] 4. Az Alkotmánybíróság a Babaváró Kr.-ben szabályozott támogatási forma kapcsán megállapította, hogy annak biztosítása a jogalanyok számára nem következik az Alaptörvény valamely rendelkezéséből. A szabályozási konstrukció alapján a jogalkotó csak meghatározott életkorú házas nők esetében tette lehetővé, hogy házastársukkal közösen kedvezményes feltételekkel kössenek hitelszerződést gyermek vállalására tekintettel, feltéve, hogy a Babaváró Kr. szerinti további feltételeknek is megfelelnek.
- [58] Miután a különbségtétel nem alapjogi, hanem egyéb helyzet – kamattámogatott kölcsönszerződés megkötése egy hitelintézettel – szerinti különbségtételt valósít meg, ezért az Alkotmánybíróság az ún. észszerűségi teszt alapján azt vizsgálta, hogy a Babaváró Kr. szerinti megkülönböztetésének van-e tárgyilagos mérlegelés szerinti észszerű indoka, avagy az életkor szerinti különbségtétel önkényes-e.
- [59] A babaváró kölcsön társadalmi és gazdasági ösztönző jellegű juttatásnak tekinthető, amely – mivel alapjog érvényesülésének nem feltétele – bármikor módosítható, megszüntethető, annak függvényében, hogy a jogalkotó gazdaságilag fenntarthatónak tekinti-e. A támogatás hitelszerződéshez kötődő jellegére tekintettel az állapítható meg, hogy a jogalkotó célja szerint a babaváró kölcsön nem egy általános jellegű, gyermekek után járó támogatási forma. A jogalkotó a hitelképes jogalanyok, mint homogén csoport körén belül a Magyarországon élő, bizonyos életkor alatti, gyermeket vállaló házaspárokat kívánta – hitelfelvételre ösztönzésen keresztül – támogatásban részesíteni, vagyis azokat, akik reálisan akár három gyermek születését, nevelését is vállalni tudják, ugyanakkor szociálisan nem rászorultak. Mindezen szempontokra, különösen a juttatás hitelhez kötődő természetéből kiindulva és a babaváró kölcsön általában vett társadalom- és gazdaságpolitikai céljára tekintettel észszerűnek minősíthető, hogy a jogalkotó életkori feltételhez köti ezen típusú támogatás igénybevételét. Figyelemmel a támogatási forma kölcsönszerződéshez kötöttségére és a szociális ellátó rendszerhez való laza kapcsolatára, a jogalkotó nagy mozgástérrel rendelkezik a jogosulti kör kijelölésében a támogatási forma feltételeinek meghatározásában, a költségvetés teherbírása függvényében. Mivel ez a támogatási forma nem rászorultsági alapon, hanem kölcsönszerződéshez kötötten nyújt hiteltámogatási formában juttatást, ezért

önmagában az életkori feltétel nem minősíthető észszerűtlennek, így diszkriminatívnak.

[60] Ebből következően a Babaváró Kr. 2023. december 31-ig hatályban volt 4. § (1) bekezdés *a)* pontja nem sérti az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdését.

[61] 5. A kifejtettekre tekintettel az Alkotmánybíróság a Babaváró Kr. 2023. december 31-ig hatályban volt 4. § (1) bekezdés *a)* pontja alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasította.

Budapest, 2026. június 16.

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hende Csaba s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Polt Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Réka s. k.,
előadó alkotmánybíró